Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal 977, 228 és 1047
Sz. — — — 228
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is lei 5
Bukarestben — — 5

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában
Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld" cimü folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40·—
Egy szám ára — ck 2·—

1926 julius 31 Szombat | Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 167 szám | 5686. Ab 20

A nagyság babonája

Bernhard Shaw, a tiszteletére rendezett banketten kijelentette, hogy ő nem nagy ember és azt sem ismeri el, hogy nagy népek, nagy kormányok, vagy nagy fajok volnának. Bernhard Shaw ezuttal nem a paradoxon kedvéért tette ezt a kijelentést: bátran hihetjük, hogy egész komolyan igy is gondolta. Ha a „nagy ember" fogalmának eredetét valaki kikutatná, minden bizonnyal rájönne arra, hogy ez a megkülönböztető meghatározás valamely kis törzsfőtől, vagy politikustól ered, aki ezzel a distinkcióval akart magának privilegizált helyzetet teremteni.

Aki valaha is találkozott valóban kiváló és valóban alkotó erejü emberekkel, az megfigyelhette, hogy ez a tipus a legközvetlenebb és legegyszerübb emberfajtát reprezentálja. Nem csoda: az alkotó zseni és a nemes tehetség látja legtisztábban azokat az eredő erőket, melyek emberi sorsunkat, helyünket a világban meghatározzák. Földrajzi, gazdasági adottságokból és főleg végtelen emberi ostobaságból összeálló determinánsok ezek, melyek ellen mindenkor azért lázadtak fel az emberiség legjobbjai, hogy magukról és embertársaikról lerázzák őket.

Hogy ez mindezideig nem sikerült nekik, ebben nagyrésze van ama „nagy" embereknek, akik a politika mocsarába épitett piedesztálról hirdették könnyen hivő tömegeknek a maguk „nagyságát". Mert valljuk meg: elsősorban a mai politikus-tipusoknak van szüksége arra, hogy magukat „nagy" embereknek nevezzék ki, vagyis a tömeg felett állóknak hitessék el, mert csak igy tudják kellően megtéveszteni és félrevezetni a nagyság babonájába kergetett tömegeket.

Valóban: a nagyság babonája, Napoleon és az individualista tultengés korszaka óta betegre fertőzte a tömegek józan itéletét, sőt egyébként intelligens embereket is számtalanszor megtévesztett.

A „nagy ember" mai tipusa, ahogyan azt köznapi értelemben és beállitottságban ismerjük —: az önzés és egocentrizmus nagyembere, a szeparált és gőgös egyéniségé, akinek semmi belső kontaktusa nincs a maga hatalma alá gyürt tömegekkel; vágyai nem az ő vágyai, céljai nem az ő céljai, érzései nem az ő érzései. Ez az a tipus, mely exkluziv, mert ez felel meg kényelmének, örökké kothurnusban járó, mert bensején gyürötten lóg lelkének hálókabátja. Mindig fogásokkal és sohasem elvekkel hadakozik és értékmérőként sohasem az igazságot és méltányosságot fogadja el, hanem Macchiavelli hirhedt mérlegét: a sikert. A maga és közvetlen környezetének sikerét, melynek fókuszában a hatalom és az anyagi privilégium áll.

Nagysága tehát egyedül önzésének nagyságára vonatkoztatható, nagyságra, melynek történelmi vonatkozásban Néró, vagy Primo de Rivera, irodalomtörténeti vonatkozásban pedig Peer Gynt a képviselője.

Bernhard Shaw, mikor saját nagyembeii volta ellen tiltakozott, tulajdonképen az ellen emelt vétót, hogy őt a politikusok fent ismertetett nagyságaival tévesszék össze, például Baldwinnal, vagy Churchillel, boldogult Kitchener lorddal, vagy valamelyik más konzervativ korifeussal, ki is gőgösen trónol történelmi tradicióinak trónusán és szentül hiszi: az ősök előrelátó gyakorlati gondossága felmenti őt a gondolkodás kötelessége alól. Ezek a nagyságok régiségüket és avultságukat hangsulyozzák ki „nagyságként" és valljuk meg: a hangsulyozás mikéntjében és megszokottságában tényleg nagyok is.

Hogy lélekben és szivben is azok-e? Bizonynyal nem, ez a tulajdonságot átengedik azoknak a férfiaknak, akiket épen eme tulajdonságaik miatt vetnek meg, igy Bernhard Shawt is, aki szellemének élessége és szivének finomsága révén tényleg nem érdemelhette ki, hogy beeresszék a mai angol parlamentbe bankettezni. A mai politikus-nagyságok természetrajzához szorosan hozzátartozik az a jellemvonás, hogy nem szeretik a szellemet, az igazmondást. Érthető ez: a kényelem ragadozói mindig forradalmat szimatoltak a gondolatban és olyan szokatlan jelenséget, mely már őseik szemében is visszatetsző volt.

A nagyság babonája, mely az irodalom és minden alkotó munka területére a politika területéről szivárgott be, teljes mértékben megérett arra, hogy megfosszassék varázsától. A politikusok fantáziájában eddig „nagy" nép az volt, aki kis népeket őrölt meg, „nagy" fajta az volt, amelyiknek sikerült egy másikat meggyötörni, „nagy" ember az, aki teljes testsulyával tudott rátaposni ellenfeleire, vagy azokra, akikkel sikerült elhitetnie nagyságát — ütlegek, vagy hazugságok alakjában. Bernhard Shaw, amikor a saját nagysága ellen hadakozott, — ez ellen a babona ellen csinált frontot. Ő, aki az emberiség üdvét és megváltását abban látja, hogy majd egyszer megszabaditanak bennünket a csodákban való hivéstől, — valóban nem lehet barátja annak, hogy önmagából csináljon fellhőkben trónoló csodabogarat, modern bálványt, uj Molochot, melyeknek gyomra annyi áldozati barmot, — értsd: embert nyelt már el.

— Ha már a politikusok nagyságától nem tudtak megszabadulni a népek — gondolja Shaw — szabaduljanak meg legalább az irodalmi nagyemberség babonájától!

S amikor ezt gondolja, tulajdonképen egy mélységes szociológiai és egyben irodalmi igazságot hirdet világgá, — azt, hogy a nem politikusi értelemben vett nagyság mindig a tömegek lelkének megszólaltatója, az emberiség barátja, akinek szeretetében, szenvedésében, cselekedeteiben ősi, kollektiv vágyak és hajlamok érvényesülnek. S ha a politikusi nagyság az emberiség lelkiismeretlenségének revelációja, ugy az igazi, a közvetlen, a nem „nagy", de *igaz* ember és müvész — az emberiség élő lelkiismeretét jelenti. Bernhard Shaw, a mai emberiség élő lelkiismeretének messze világitó fárosza, ember az embertelenségben s igy méltán tiltakozhatik az ellen, hogy „nagy" embernek nevezzék.

Majd, ha a politikusok is inkább *emberi* értékeik érvényesitésére fognak törekedni és nem az emberek valódi érdekeitől eltávolitó és eltávolodó nagyságra", — akkor talán a következő évtized Bernhard Shawja már nem fogja kikérni magának ezt a ma csuf jelentésü jelzőt.

(s. l.)

Anghelescu magának vindikálja Petrovici miniszter közoktatásügyi programját

(Bucuresti-Bukarest, jul. 30. *Az Uj Kelet tudósitójától.)* Ma délelőtt Petrovici közoktatásügyi miniszter elnökletével a közoktatási vezérfelügyelők konferenciát tartottak. A miniszter kifejtette az uj tanév megnyitása alkalmával végrehajtandó programját.

Anghelescu és Petrovici jelenlegi közoktatásügyi miniszter között polémia van akörül, hogy a jelenlegi miniszter programjának tulajdonképen ki az alkotója. Anghelescu tegnap az „Universul"-nak adott interjuban kijelenti, hogy Petrovici lényegében az ő programját vette át. Ezzel szemben Petrovici ma ellennyilatkozatban visszautasitja ezeket a vádakat, hangsulyozva, hogy neki saját iskolaprogramja van, amelyet már régóta kidolgozott és nincsen szüksége, hogy mások programját átvegye.

Petrovici miniszter egyébként augusztus 22-én résztvesz az ipariskolai oktatók egyesületének kongresszusán, mely Ramnicul Valceaban lesz. A kongresszuson terjesztik a miniszter elé az ipariskolai oktatásról szóló törvényjavaslatra vonatkozó szakvéleményeket.

Munkásnegyedek épitésére kötelezik a CFR-t

A minisztertanács elrendelte, hogy az épitkezni akaró vasuti alkalmazottak olcsó törlesztéses kölcsönt kapjanak

(Bucuresti-Bukarest, julius 30. *Az Uj Kelet tudósitójától.)* Az uj munkásbiztositási törvényjavaslatnak tudvalevőleg van egy része, amely kizárólag a CFR alkalmazottaira vonatkozik. Ennek a szabályzatnak egyes részeit a legutóbbi minisztertanács lényegesen módositotta. A módositás értelmében a minisztertanács kötelezővé teszi a nagyobb városokban önálló CFR tisztviselői és munkásnegyedek épitését, ahol pedig ez telekhiány miatt nem lehetséges, nagyobb kölcsönök segitségével alkalmat kell adni a vasuti személyzetnek arra, hogy saját házakat épitsen. Az eredeti javaslat errevonatkozó módositásai a következők:

A vasuti alkalmazottak munkáspénztára a CFR-személyzet részére higienikus lakásokat köteles épiteni. A vasutas lakások csoportosan épitendők fel, hogy lehetőleg külön kerületet alkossanak a városban, vagy annak közelében. Elkülönitett lakásokat csak ott szabad felépiteni, ahol a csoportos épitkezés leküzdhetetlen akadályokba ütközik. Ezeknek a lakásoknak a személyzet részére való szétosztása a CFR vezérigazgatóságának külön instrukciója alapján fog megtörténni.

A véglegesitett személyzetnek speciális épitkezési kölcsönt fognak rendelkezésre bocsátani, amelynek kamatait külön minisztertanács fogja határozatilag megállapitani. A folyósitandó összegeket mindenesetre amortizációs kölcsön alakjában fogják kiutalni. Az akció megvalósitása érdekében a CFR munkáspénztára olcsó háztipus terveket készitett, amelyeket ingyen bocsát az épitkezők rendelkezésére.

A fenti kedvezményeknek különböző feltételei vannak: 1. A kölcsönt kérőnek saját telekkel kell rendelkeznie, 2. legalább ötévi megnem szakitott szolgálati multtal kell rendelkeznie és 3. nyugdijba meneteléig legalább tiz év van hátra. Elsősorban az alacsonyabbrangu és nagy családdal rendelkező vasutasokat részesitik a kedvezményekben. A kölcsön biztositása főleg telekkönyvi bekebelezéssel történik.

— **A király párisi fogadtatása.** Párisból jelentik: Diamandi párisi román követ dejeunert adott Ferdinánd király tiszteletére. A dejeuneren résztvettek a francia kormány számottevő tagjai és a külföldi diplomáciai személyiségek. Párisból az uralkodó Diamandi kiséretében Bagnollesbe utazott, ahol megkezdte kuráját.

Egy korcsmában zajlott le a Bernhard Shaw hetvenedik születésnapjára rendezett bankett

A nagy iró lesujtó kritikája Baldwinék kormányzati rendszeréről. Galsworthy konzervativizmusára való hivatkozással utasította vissza a meghivást

(London, julius 30. Az Uj Kelet tudósitójától.) A George Bernard Shaw hetvenedik születésnapja alkalmából rendezett londoni ünnepségek csucspontja az a bankett volt, amelyet tegnap rendezett a Labour-Party. A bankettet eredetileg az alsóházba tervezték, de a jobboldali pártok kivánságára egy korcsmában kellett megtartani. A bankketten beszélő szónokok mind igen elitélően nyilatkoztak a kormányról, amely megtiltotta, hogy Shaw beszédjét rádión továbbitsák.

Macdonald, az ünnepség rendezője, elmondotta, hogy a kormány garanciát kért tőle arra vonatkozólag, hogy Shaw, ha beszédjét rádió utján továbbitják, semmiféle aktuális politikai, vagy társadalmi témáról nem fog beszélni.

Bármely rendőrbiróság előtt hajlandó vagyok Shawért, mint emberért jótállani — mondotta Macdonald — de az ilyen kicsinyesség annyira felháborit, hogy a Downing Streeten nem voltam hajlandó Shawért, a szónokért garantálni.

Shaw azzal kezdte beszédét, hogy sajnálkozását fejezte ki, amiért mindenáron nagy embert csinálnak belőle. Ez borzasztó. A Labour Party rájött arra, hogy nincs nagy ember, nagy nép és nagy állam.

Önök mindnyájan tudják hölgyeim és uraim, — mondotta Shaw — hogy a magam szakmájában rendkivül okos ember vagyok, nem érzem azonban azt, mintha nagy ember volnék és remélem, hogy ezt önök sem érzik.

A kormány azonban a Zinovjev-levél kapcsán elért sikere következtében azt képzeli magáról, hogy ő igazán nagy. A kormány nemrégiben kijelentette, hogy a Nilus vizének töltésekkel való feltartóztatásával bármikor kiirthatja az egyiptomi népet. Ezt persze nem tehette meg, de most azon töri a fejét, hogyan akadályozhatná meg az angol népnek uj ideákkal való ellátását.

Ezzel csak Trockij állitásának igazságát bizonyitja, aki ezt mondotta: „Ti angolok nagyon sokat beszéltek a parlamentarizmusotokról és a szólásszabadságról, de abban a pillanatban, mikor ezt a két dolgot komolyan kellene venni, azt fogjátok tapasztalni, hogy a kapitalisták mind a két intézményt egyszerűen felrugják.

Aztán igy folytatta Shaw:

— A szólásszabadság nem az, hogy magától értetődő dolgokat mondhassunk, hanem az, hogy minden vitás kérdést szabadon vitathassunk meg. Mig én és szocialista elvbarátaim a legközelebbi választások alkalmával városról-városra fogunk járni, hogy a népet felvilágositsuk, addig a miniszterek egy jó ebéd után a legközelebbi rádióállomásra fognak menni és anélkül, hogy ellenvetéstől kellene tartaniok, ki fogják jelenteni, hogy az angol népnek nem a Labour Partyra, hanem a kormányra kell szavaznia, mert a Labour Party fel akarja forgatni a polgári társadalmi rendet és még a nőből is köztulajdont akar csinálni.

Amikor politizálni kezdtem, a munkásmozgalom a liberálispárt keretei közt 1649, 1793, és 1848 tradicióiból élt. Ezek a tradiciók, egy király lefejezésének, a polgárháborunak és a barrikádoknak emléke ma már csak a kommunista pártban eleven. A munkáspárt olyan párt, amelybe minden istenfélő ember nyugodt lelkiismerettel beléphet. Ennek a pártnak most a kisember érdekét kell képviselnie s a kisember ép oly keveset ért a szocializmushoz, mint a kormány a kapitalizmushoz. A konzervativok mégis félnek a munkáspárttól. Anglia szociális és gazdasági szervezete egy elromlott automobil benyomását teszi. A kormány nem tud többé kormányozni.

A munkáspárt feladata, hogy az autó elromlott alkotórészeit ujakkal cserélje fel.

Shaw kék utcai ruhában jelent meg a banketten és kifejezett kivánságára — három hölgy kivételével — a többi vendég is utcai ruhában volt. Sir James Barrie és Galsworthy, aki Shaw után a két legismertebb angol iró, arra való tekintettel, hogy könyveiket főkép konzervativek olvassák, igen hüvös hangon utasitotta vissza a bankettre szóló meghivást.

— Ez a két elutasitó válasz — mondotta Macdonald — egyetlen bizonyitéka annak, hogy Shaw nemcsak szocialista, hanem iró is.

Egyébként kiváló szinészek és szinésznők egész sora gratulált a hetvenéves irónak. Lucie Höflich, Eugen Klöpfer, Albert Steinbrück, Kurt Götz, Else Eckersberg és Rosa Valetti távirati uton fejezték ki jókivánságaikat Shawnak. Majdnem mindnyájan hangsulyozzák, hogy sikereiket háromnegyedrészben Shaw pompásan megrajzolt, karakterisztikus alakjainak köszönhetik.

Ne üljön fel gyári hirdetéseknek! Női mellények 390·— leitől, divatos kabátok 590·— leitől, selymes női harisnyák 77·— leitől kezdve kaphatók Sipos-nál, Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8 szám. 2

Ford megkezdi a repülőgépek tömeggyártását

Henry Ford cikke a repülés jövőjéről

(Cluj Kolozsvár, julius 30. Az Uj Kelet tudósitójától.) Miut ismeretes, Henry *Ford*, a világhirü automobilgyáros hosszabb cikksorozatban ismerteti a nagy európai lapokban életét, pályafutását és jövő terveit. Legutóbbi cikkében a repülőgépnek, mint tömegforgalmi eszköznek jövőjéről és lehetőségeiről is. A rendkivül érdekes cikkben Ford többek között ezeket irja:

Minthogy motorgyárosok vagyunk, bennünket a motorikus transzport minden fázisa érdekel. Azonban repülőgépeket még nem gyártunk abban az értelemben, ahogy általában „gyártás" alatt a javak előállitását értjük. Nagystilü kisérleteket teszünk arra, hogy meglássuk, van e lehetőség egy olyan repülőgép előállitására, amelynek vezetéséhez nem kell több kézügyesség, mint egy automobilhoz, amelyet olyan áron lehet eladni, hogy azt tömegesen vásárolhassák és amely ép oly biztonságos, mint bármelyik gépkocsi.

Nem sietünk; lassan megyünk előre. Számos modellen dolgozunk és két repülővonalon — az egyik Cleveland, a másik Chicago felé vezet — próbáljuk ki gépeinket.

A lókocsitól a repülőgépig

A nagyban való produkciót csak akkor kezdhetjük majd meg, ha minden irányban teljes felkészültséggel foghatunk hozzá a gyártáshoz. A jövő fogja megmondani, hogy ez mikor történhetik majd meg. A fejlődés azonban ennél az iparágnál sokkal gyorsabb, mint az automobilnál, amit mi annak idején egy olyan világba vezettünk be, amely mit sem tudott a motorokról, ma azonban már mindenki előtt tisztában áll a motorok nagy előnye és a jövő forgalmában való perspektivája.

Az automobiltól a repülőgépig hozzávetőlegesen sincs olyan nagy távolság, mint amilyen a lovak által vont kocsi és az automobil között volt. Nem kell a nagy nyilvánosságot külön meggyőznünk arról, hogy mennyire kivánatos a légi transzport. A világ gyors közlekedést kiván és fontos, hogy ez a közlekedés biztonságos és olcsó legyen. A légi közlekedési ügyek iránt egyébként nem is annyira én érdeklődtem, mint fiam, Edsel, a „Ford Motortársulat" elnöke, aki hosszas rábeszélés után végül meggyőzött, hogy ezzel is lehet üzletet csinálni.

A léghajónak is nagy jövője van

Társulatunk egyik alvállalata a „Stout Metal Airplane Company", amely fémből való monoplánokat készit. Dearbornban egy léghajó számára való kikötőt tartunk fenn. Ezidőszerint több figyelmet forditunk a repülőgépekre, mint a léghajó gyártására, de ugy véljük, hogy mindkettőnek nagy a jövője. Általában azt hiszük, hogy — jóllehet ez még nem megállapodott véleményünk, — hogy a léghajók nagy légi közlekedési vonalak berepülésére fognak szolgálni, a repülőgépek pedig arravalók lesznek, hogy árut és utasokat közvetitsenek feléjük.

Alapelvünk, hogy egy repülőgép csak akkor tekinthető kereskedelmileg is kihasználható objektumként, ha ugy jövedelmezőség tekintetében, valamint fizikailag is fentarthatja magát. A teljesen fémből alkotott egyfedelü gépgyártás szempontjából nagyon is megfelel, fölös egyszerü konstrukciója és tömeges gyárthatósága miatt. A fából és szövőanyagból összeállitott kétfedelü feszitő drótjaival és kidolgozott rudjaival kézimunkát igényel és emiatt nem is érdekel bennünket. Nagy előnye még a fémből készitett repülőgépnek az is, hogy eső időben nem kell föltétlenül hangárba vinni.

A jó repülőgép tulajdonságai

A kereskedelmi repülőgép kellékei: 1. hogy a lehető legnagyobb sebességet érje el megfelelő lóerők szerint, 2. hogy a lehető leghosszabb időt tölthesse el a levegőben. Követeljük tőle az abszolut megbizhatóságot minden időjárásban és biztonságot tüzvész ellen. Követeljük a motor beágyazottságának megbizhatóságát, lehetőleg több motornak beágyazását. Követeljük a 160 kilométeres gyorsaságot, a gép teljes megterhelése és háromnegyedes motorteljesitmény mellett. Követeljük, hogy a pilóta egészen elöl üljön és szabad kilátása legyen, követeljük a hat repülő órára elegendő benzinkészletet. Követeljük végül, hogy a repülőgép husz óráig esetleg repülés nélkül vesztegelhessen a teherrel együtt a levegőben. Ehhez a követelményekhez azonban szükségünk van olyan, erre a célra konstruált motorra, amelyet a levegő hüt, lehetőleg elektromos gyujtóval. Abszolut megbizható kormányzó készülékkel és egy külön rádió rendszerrel is kivánjuk fölszerelni gépeiüket. Mi ezeken dolgozunk. Idő kérdése csak, hogy mikor kapjuk meg azt, amire szükségünk van.

Egyéves tapasztalat után

1925 áprilisában kezdtük meg első repülőtúránkat és immár egy évi tapasztalat áll mögöttünk. Olyan teljesen fémből konstruált

INGYEN
egy mintadarabot az uj csodaszerü, mesésen parfümirozott
ELIDA-IDEAL-SZAPPANBÓL,
kap minden vevő aki 1 kg.-ot a páratlan jóságu
SCHICHT-SZARVAS SZAPPANBÓL
vesz. A kontinens legnagyobb szappangyárának gyártmányából

a mosószappanok
VILÁGJEGYE

Kereskedelmi tisztviselő,
aki a német és magyar nyelvet tökéletesen birja, lehetőleg gépiró, több évi gyakorlattal, nagy szövőgyár részére, erdélyi megyeszékhelyen
azonnal felvétetik
állandó állásra. Román nyelvet és német gyorsirást tudók előnyben részesülnek. Ugyanott egy szövőiskolát végzett fiatalember, jó számoló, a müszaki iroda r szére is felvételt talál. Részletes ajánlatok, fizetési igénnyel és fényképpel ellátva „Jövő" alatt a kiadóba intézendők.

repülőgépekkel próbálkozunk, amelyek Lyberti motorokkal vannak felszerelve. Egyetlen balesetünk még nem volt és a közlekedés egyetlen napra nem akadt meg. Nagy kivétel, ha valamelyik repülőgépünk nem fut be menetrendszerüen. Repülőgépeink kabinjai nyolcköbméter űrtartalmuak. 400–600 kiló terhet vihetünk, emellett 480 liter benzin és 64 liter kenőolaj van a gépben, gyakran pedig egy második pilóta, aki tanulás céljából jön a gépre. Egy alkalommal egy teljes Ford-kocsit vittünk repülőgépen Clewelandba. Volt rá eset, hogy 1080 kiló fizetett áruterhet vittünk magunkkal.

Az első három hónapban 1544 kilométert értünk el óránként. Később azonban a szeles időjárás következtében csak 150 kilométert.

Az első légi transzport

Tapasztalataink arra engednek következtetni, hogy a légi transzport már a közeljövőben semmivel sem lesz drágább a szárazföldi fuvarnál, éppoly megbizható is lesz, de összehasonlíthatatlanul gyorsabb. Kisérletezünk egy nagy hárommotoros repülőgéppel, amely ha egyik motorját baleset éri, még tovább repülhet. A magánosok teher- és személyközlekedési igényit kielégiti majd a nemsokára általánossá váló egymotoros, míg a kereskedelmi célokra szolgáló vonalakon a hárommotoroskat fogják igénybe venni.

Ha pedig végleges megállapodunk egy bizonyos típusban, akkor az általunk épitett repülőgépek éppugy kicserélhető részekkel fognak rendelkezni, mint a Ford típusu gép kocsik. Bizonyos, hogy a repülőgép már a közeljövőben életünk egy részét fogja alkotni. Hogy ez mit jelent, senki nem tudhatja. Hiszen ma még alapjában azt sem tudjuk, mi jelentősége van az automobilnak.

Pusztító hóvihar és jégeső sepert végig Középolaszországban

(Róma, julius 30. Az Uj Kelet tudósitójától.) Középolaszországban tegnap nagy hóvihar és jégverés vonult végig, amely felbecsülhetetlen károkat okozott. Motticone állomás mellett egy leomló földgörgeteg teljesen elboritotta a triesztmüncheni vonalat. Az utasok azonban csodálatoskép megmenekültek.

Tirolban öt centiméter magas hó és jég van. A Garda tó egyik kikötőjéből a vihar elsodort egy hajót, Livornonál pedig egy hajó elsüllyedt a viharban. A legénységet megmentették.

A haldokló Adakaleh-szigetén

Bicsérdy megveszi a kivándorló törökök házait, hogy szanatóriumot épitsen

(Orsova, julius 30. Az Uj Kelet tudósitójától.) A Duna felől fodros szellőfoszlányok teszik elviselhetővé a terpeszkedő meleget. A folyamparti vendéglő terraszán ingujjra vetkőzött kispolgárok ülnek, egy-egy pohár habos sör mellett kártyaznak, vagy csendesen beszélgetnek. Mezitlábas törökök piros fezzel fejükön körüljárják az asztalokat és rahatot (törökmézet) kínálnak. Előttünk egy élelmes török szeles hanglejtéseikkel invitál ki Ada-Kalehra, hogy nézzük meg a történelmi nevezetességü szigetet. A vendéglős jóakaratu ábrázattal figyelmeztet, hogy alkudni is lehet a törökökkel. Minél hosszabb ideig hagyjuk őt beszélni, annál olcsóbban visz át a szigetre. Végül még hozzátesszi: Ez még a legintelligensebb török . . .

Lefelé a Dunán

Néhány perc mulva már bent ülünk egy rologa csónakban és lassu evezéssel ereszkedünk el a Dunán. Vezetőnk erősen vigyáz arra, hogy csónakunk mindenütt a part mentén haladjon, mert beljebb már nagyon erős a viz sodra és könnyen baj lehet.

Amig mi lefelé haladunk nehéz küzködéssel tülkölő vontatógőzösök erősen megrakott uszályokat vontatnak felfelé a Dunán. A hajók fémnyei a nagy erőfeszitésben vastagon ontják magukból a füstfelhőket ugy, hogy nehol egészen eltakarják előlünk a nap korongját. Törökünk magyarázza:

— A Vaskapun veszélyes a hajózás. Turnu Severinig tiz-tizenkét uszályt is hoz felfelé egy-egy gőzös, de onnan Orsováig legfennebb kettőt. Orsován tul már ismét tiz-tizenkét uszállyal megrakodva folytatják utjukat a gőzösök.

Kivándorolnak a törökök

— Mennyi lakossa van a szigetnek?

— Most kevés — kapjuk a reziguált választ. Alig harminc család, az is a szegényebbje, az alja. Az élelmesebbek, vagy akiknek volt valami vagyonkájuk az utóbbi évek alatt mind kivándoroltak. Egy részük Törökországba, mások viszont Bulgáriába, Szerbiába, többen pedig a regátba. Valamikor nyolc-kilencszáz család lakott Adakalehban, néhány év mulva pedig már egyetlen török sem lesz a szigeten.

— De hát miért?

Vezetőnk most abbahagyja az evezést. Piros fezes homlokán mély ráncok keletkeznek és barna arca értelmet árul el. Csolnakunk csendes hullámzással usik lefelé . . .

— Adakaleh sorsa hosszu évtizedek óta szorosan összenőtt Orsova sorsával. Amig idetorkolódott három ország határa, addig nagy volt az idegenforgalom. Minden hajó, még a személyszállitó hajók is legalább hat-nyolc órát vesztegeltek a vámnál, de gyakran egész éjszakát is itt töltöttek. Az idegenek csapatostól jöttek át a szigetre, volt dolguk az evezősöknek, de meg aztán vásároltak is sok mindent, főleg rahatot és cigarettát. Volt pénz bőven, különösen ha angolok jöttek, vagy németek.

— Amikor Orsova megszünt határállomás lenni, elvesztette jelentőségét és ezzel egyidejüleg Adakaleh sorsa is meg lett pecsételve. Egy ideig még vártunk, reméltünk, hátha megjavul a sziget sorsa, talán a kormány nyujt valami támogatást, de aztán láttuk, hogy hiába. És aki csak teheste, elment, kivándorolt.

A kormány sem segit

— Milyen támogatást kértek a kormánytól?

— Nekünk adakalehi törökökneк mindig voltak kisebb privilégiumaink. Egyik jelen ős kedvezményünk volt, hogy adómentes dohányt kaptunk az államtól, amit mi magunk dolgoztunk fel cigarettának és tetszés szerinti árban adtunk el a sziget látogatóinak. Ezt a kedvezményt megvonták tőlünk és hiába kértük vissza. Most nem készithetünk semmiféle cigarettát.

Lassan Adakaleh elé érünk. A nagy áradás viz alá boritotta a kis sziget egy részét, csak középen van egy sáv, az egyetlen utca, amely szárazon maradt. A távolabb eső házak mind viz alatt állnak, vagy romokban hevernek.

Mindjárt az elején feltünik Bicsérdy mester háza. Szép tisztára meszelt kertes lakás, beillenék akármelyik falusi kurlának. Benyitunk a tágas portára, de nincs szerencsénk: a Mester nincsen itthon. Talán valahol külföldön hirdeti boldogitó igéit. Vezetőnk meséli, hogy a kivándorló törököktől már három házat vásárolt a mester. Azt beszélik, hogy szanatóriumot akar épiteni a szigeten. Hogy minek kell a koplaláshoz szanatórium?!

Kiváncsiak vagyunk, hogy vajjon saját rezidenciájában mennyire hóditott a bicsérdizmus?

— Amikor eziránt érdeklődünk, egy öreg török atyafi egykedvüen legyint:

A haldokló senkiszigete

— Mi ezelőtt is csak faggyuval főztünk és halat ettünk. Amellett is éppen eleget lehet éhezni . . .

Végigjárjuk a sziget egyetlen utcáját. Szerbia felől komor sziklás hegyek merednek a méltóságteljes Dunára, az alkony szürke csöndjében halkuló zajlással verődnek a hullámok a régi törökvár romjaihoz. Benézünk az egyik házba. Elöl pitvar, oldalt egy szoba. Asztal, ágy és egy-két rozoga állvány minden berendezés. Az udvaron néhány maszatos, rongyos gyerek bámul ránk és egy fa alatt török asszony szoptatja csecsemőjét . . . A nagy meseszövő *Jókai* Senkiszigetének patinája az idők folyamán bizony nagyon megkopott.

Végig a Vaskapun

A rövid látogatásnak vége, sietünk vissza Orsovára, hogy a háromnaponként közlekedő személyszállitó gőzössel még ma áthajózhassunk a Vaskapun. Hosszas keresés után megtaláljuk a hajópénztárost, aki kényelmesen elnyujtózva a kikötőpart egyik széles fapadján piheni, valószinüleg a semmittevés fáradalmait. Röviden megtudjuk, hogy a hajóstársaság jóvoltából kétféle jeggyel is utazhatunk: elsőosztályuval és másodikkal. Természetesen elsőt váltunk, hogy minél kényelmesebben tegyük meg a nem mindennapinak igérkező kirándulást.

Kétórai késéssel végre megérkezik a várvavárt gőzös. Egy kis csalódásfélét éreztünk, amikor a várt luxushajó helyett egy kis dunai propeller fordult a partnak, maga mögött két fával megrakott uszályt vontatva, de elsőosztályu jegyünk birtokában megvigasztalódtunk.

— Majd, ha fent leszünk, a fedélzetről mégis csak látni fogjuk a part mentén elhuzódó sziklás hegyeket, lapályos völgyeket és a Duna medréből kiemelkedő dusan termő szigeteket.

Kecskék társaságában

Keressük az első osztályt — nincsen sehol. A fedélzeten néhány jobb sorsra érdemes utas, egy kettrec háziszárnyasokkal és néhány szabadon lézengő kecske. Az egyik szimpatikus kinézésü szakállas négylábu hamar összebarátkozott a korlát mellé támasztott böröndömmel és mire észrevettem egy jókora darabot már le is rágott belőle.

Ezektől a kisebb kellemetlenségektől eltekintve, a több, mint kétórás hajóut felséges volt. Az alkony szürkeségében a lenyugvó nap különös szinpompája rezgett az ólmos viz hullámaiban. A sürü szigetcsoportokból vizimadarak eivitása vegyült egybe a hajó egyenletes zakatolásával, melyet csak a hajó tülkölése bontott meg néha. Ebben a harmóniában különös varázs ömlött szét, a három részre osztott Vaskapu vidékére, a hajósok rémére. A szerb parton apró kis falvak tünnek elő a sziklás bércek aljában, Románia oldalán csak a vasutvonal látszik a part mentén. A nap már régen leáldozott, amikor Turnu Severinbe érünk.

Pogány Marcell

Fényképészek, Amateurök!

Fényképészeti cikkeiket a legolcsóbban

Bernát

papirosáruházában,

Piata Unirii 29. szám alatt [Laydacukrászda mellett] szerezhetik be.

Lemezeket kidolgozunk. — A világhiru Angol Imperial lemezek gyári lerakata.

Perfekt német gyors és gépiróno

aki a magyar nyelvet is tökéletesen birja, több évi gyakorlattal, állandó alkalmazásra,

azonnal felvétetik

megyeszékhelyen. Románul tudók előnyben részesülnek. Részletes ajánlatok fényképpel és fizetési igényekkel ellátva „Gyakorlott" jelige alatt a kiadóba intézendők.

Férfi fehérnemüek mélyen leszállitott árakban **Breuer, Piata Unirei 8.**

Két őrült a rendőrségen

Két megcsuklott, elvetélt embersors. Az élet szomoru hajótöröttjei. Az egyik a világháboru szörnyü Kain-bélyegét hordja homlokán, a másikat egyéni tragédiája hajszolta ki az öntudat és normális gondolkodás „boldog“ világából. Idekerültek a rendőrségre szánalmas és groteszk csinytevések miatt és innen, a bünügyi rendőrfőnök komor szobájából — ahol utolsó analizisre kerül a bün, az egyiket visszaadták amugy is korlátozott emberi szabadságának, a másikat pedig átadták az orvosi tudománynak, hogy megkiséreljék visszaadni az életnek a holtat, akiben egy szörnyü fájdalom kiölte az emberi élet csiráit.

*

Az első. Festő — amint ő mondja. Csapzott szőke haja lobog, mint egy égő ház lángja. Kék, kidülledt szemében tehetetlen düh parázslik. Ingét cafatokra tépte az önmarcangolás. Kezét véresre marta a bilincs, amelyet hiába próbál dührohamaiban széttépni. Az egész ember dübörgő kráterhez hasonlit, amelyből elementáris erövel robbannak ki az elfojtott indulatok... Félelmes, dermesztő látvány.

— Ki ez? — kérdi Draghiciu kapitány a rendőrtől.

— Vermescher Eduard pékségéd.

— Aztán miért hoztad ide?

— Köveket dobott az utcán az emberekre. Folyton azt kisbálta, hogy ő is festő...

Aktákat is hozott magával a rendőr: Vermescher szomoru tragédiájának kulcsait. A péklegény egy kolozsvári iparos egyetlen lányának udvarolt. Jegyben is járt vele, ámde a pék szegény volt. Nem tudta önálósitani magát. Ez volt a leány ára. És közben a lány egy önfeledt délután odaadta magát egy piktornak. Azóta Vermescher folyton kutatta, vajjon miért hidegült el tőle a menyasszonya. Tegnap délután — hosszu és kinos faggatások után — a lány mindent bevallott. Vermescher álmatlanul töltötte el az éjszakát, sok vérpiros kérdőjel társaságában, amelyek lassan elboruló agyában a kétségbeesés órái alatt felgyultak.

Reggelre meghasonlott önmagával. Kirohant az utcára és tépett arccal, vérbeborult szemekkel igazság után orditott. Hogy ő is festő. (Szegény! Fantáziájának ragyogó szineivel rajzolt ábrándképeit hogy összetörték!) Az emberek hitetlen arccal bámultak rá. Köveket ragadott és megdobálta a cinikus járókelőket, mert nem hittek neki

Most itt van a rendőrségen. Szegény péklegény — rajta talán már az orvosi tudomány sem tud segiteni. A bünügyi osztály főnöke pedig átutalja a Trefort-utcai élőholtak kolostorába, amelynek kapuján talán sokkal megdöbbentőbb és mélyebb emberi jelentőséget nyer az örökigaz dantei mondás: Lasciate ogni speranza...

*

Ha tetszik: elcsépelt novellatéma. Valójában pedig: egy darab véres hus a szenvedő emberiség testéből.

Egy bukaresti zsebmetsző, azután egy torockói betörő. Utánuk már hozzák a másik őrültet is. Régi ismerőse a rendőrségnek. Már többször meggyült a baja a közrenddel. Meztelen felsőtestét egy valaha jobb napokat látott felöltővel takarja el, lábán valami nadrágféle is van, bizonytalan szinü vászonból. Folt hátán folt és csak térdéig ér. Alóla sárga lábszára vigyorog elő. Cipője, ó, a cipője külön tanulmányt érdemel. Sarka nincs és felsőrészét vas tag madzag köti a talpához. A kettő közül azonban kikandikálnak a lábujjai és vigyorognak. És vigyorog az arca is, valami furcsa különös megelégedéssel. Az egész ember vigyorog. A nadrágja, a bokájáig érő rikitókék harisnyája, kis kerek, kemény fekete sapkája, mindene. Maga a vigyorgás.

Jagner Károly, kertész. A háboruban vitézül küzdött és mellette lecsapott egy gránát. Azóta agyveleje meghibbant. A kertjét a felesége müveli és a termést maga árulja a Széchenyi-téren, hogy a kis család éhen ne vesszen.

— Téged mért hoztak be megint?

— Nem csináltam semmit, tekintetes kapitány ur. Tetszik tudni a gránát...

— És azt a sapkát honnan kapta?

Jagner vigyorog.

— Azt nem mondom meg, kapitány ur, — mondja kacérkodó mosollyal.

A rendőr pedig kötelességtudóan jelenti: Jagner Károly valahogy bevetődött a tüzérségi kaszárnyába és ott a katonákat csufolta...

— No menj haza szépen, Jagner Károly.

Jagner Károly közvitéz, aki mellett lecsapott egy gránát, erre is csak vigyorog. Künn az udvaron várja a kutyája. Szürke, sovány állat. Jagner odarohan hozzá és csókolja örömében, hogy nem fogták ott a rendőrségen.

A hűséges állat pedig csendesen nyalja gazdája kezét. Talán az egyetlen élőlény, aki osztozik Jagner Károly nagy fájdalmában...

Kasztner Rezső

Egymilliárd frankkal emelkedett a francia bankjegyforgalom

Jelenleg ötvenhatmilliárd papirfrank van forgalomban. Megadóztatják a Franciaországba érkező idegeneket. Vasárnap kezdi tárgyalni a a Kamara az uj pénzügyi javaslatokat

(*Páris*, julius 30. *Az Uj Kelet tudósitójától.*) Miután a pénzügyi bizottság az adójavaslatokat a kormány fogalmazásában változatlanul elfogadta, biztosan számitani lehet ugyanerre az eredményre a plénumban is. A bizottság döntésének két éve folytán az eredeti tervvel szemben, amely az volt, hogy pénteken tárgyalják már a kormány javaslatait, a kamara előreláthatólag csak vasárnap kezdi meg a javaslatok tárgyalását. Amennyiben hozzájárulnak a kormány ama kivánságához, hogy a módositó inditványok beterjesztését ne engedjék meg, akkor a baloldali radikálisok és a szociálista-radikálisok, mintegy hatvanan, akik pénteken nem vettek részt a szavazásban, lemondanak a vitában való részvételről, hogy igy egyedül az uj többségre háritsák a teljes felelősséget.

Enyhülés a devizapiacon

A pénzügyi javaslatoknak a pénzügyi bizottság által történt változatlan elfogadása a késő esti órákban a devizapiacokon megkönnyebbülést keltett. Az angol font, amelyet ma reggel 2 10-el jegyeztek, az utó özsdén 200 5-re esett vissza.

Briand és Painlevé ma délután tanácskozást folytattak pártjuk parlamenti frakciójával, a republikánus szocialista képviselőkkel és megállapodtak abban, hogy a párt Poincaré kabinetjében átvesz egy tárcát.

Nő a bankjegyforgalom

Poincaré miniszterelnök a csü örtök esti lapokban kommünikét tett közzé, amelyben kijelenti, hogy a pénzügyi bizottságban tett kijelentéseit a sajtó tévesen adta vissza. Ő nem állitotta azt, hogy a tőkétől ujabb áldozatot követel, azt mondta csak, hogy az előtte fekvő javaslatban az amortizációs kassza javára bizonyos áldozatokat fog kérni a tőkétől, de nem mondta azt, hogy a kormány tervei szerint minden áldozatot a tőkének kell meghoznia.

A Francia Bank heti kimutatása szerint az államnak nyujtott előlegek 950 millióval csökkentek, ellenben a bankjegyforgalom több, mint egymilliárddal emelkedett és meghaladja az 56 milliárdot.

Megadóztatják az idegeneket

A francia területre automobilon érkező külföldiek napi tiz frank külön dijat fognak fizetni automobiljukért. Szó van arról is, hogy minden beutazó külföldi alattvaló 200 francia frank értékü saját valutát fizessen le, mely a francia bankba folyna be a frank támogatására.

Poincaré mereven ragaszkodik javaslatához

Szavazás előtt Poincaré kijelentette a pénzügyi bizottságban, hogy pénzügyi terve szerves egészet alkot és egyetlen részletében sem hajlandó változtatni vagy változtatást megengedni. A bizottság elnöke eljárt a kamara elnökénél, mert házszabályellenesen már holnap a plénum elé akarja terjeszteni a pénzügyi javaslatot. Peret volt pénzügyminiszter nem fogadta el ezt az ajánlatot, tehát a kamara holnap maga határoz afelől, hogy tárgyalás alá veszi-e a javaslatot.

Doumergue köztársasági elnök elnökletével délelőtt minisztertanács volt, amelyen Poincaré beszámolt a pénzügyi bizottsággal folytatott tegnapi tárgyalásokról. Briand a külügyi helyzetet ismertette.

Amerika eladja aranyát Európának

Amerika napról-napra dokumentálja, hogy részt akar venni a sinylődő európai államok talpraállitásában. Ugy látszik, két oldalról is meginditotta ezt az akciót. Előbb a fontosabb európai jegybankok vezetőivel igyekezett együttműködést teremteni, most pedig a nehézségekkel küzdő országok államférfiaival akarja a kibontakozás alapját megtalálni. Bizonyos, hogy Amerika tevékenységében a saját érdekeit is szolgálni akarja, mert a jegybankok tervezett kooperációja mögött tulajdonképen az amerikai aranyfolyam lecsapolásának terve huzódik meg. Amerikában van a világ aranykészletének több mint fele, ami csak látszólagosan jelenti a tökéletes gazdagságot és boldogságot. Éppen ezek az óriási aranykészletek idézik elő az amerikai árak folytonos drágulását, de ami még ennél is jobban fáj az Unio gazdaságpolitikusainak, az az, hogy ez előidézője annak is, hogy Amerika nem tud Európába exportálni. Ennek az állapotnak megváltoztatása lenne kiinduló pontja Amerika akciójának, annak Nemzeti Bankja utján. A bank megállapitást akar létesiteni az európai bankokkal, hogy azok vegyék át az aranyállomány egy részét. Jól tudják az Unio hangadó tényezői, hogy az európai jegybankoknak erre a célra most nincs pénzük, ám hajlandó Amerika nekik hitelbe is eladni aranykészleteinek egy részét, csakhogy szabaduljon tőle és igy az amerikai árupiackészletekkel és a munkapiaccal ezzel is kevesebb arany álljon szemben.

A párisi sajtó Coolidge ellen

A francia adósságok behajtásáról tett a „Daily Mail“ párisi jelentése szerint Coolidge elnöknek állitólagos kijelentései nagy méltatlankodást idéztek elő Párisban. A „Le Temps“ szerint, ha az elnök szavai tényleg a közölt formában hangzottak el, akkor Franciaország nemzeti méltósága nem engedheti meg, hogy türje ilyen bánásmód használatát. Ha Franciaország ratifikálja a háborus adósságokról szóló egyezményt, akkor nincs szüksége külön bizonyitékokra, hogy intencióinak őszinteségét nyilvánitsa, mert Franciaország sohasem vonta vissza szavát.

Azonnali belépésre keresek elsőrendü

szabászt.

Ajánlatokat lehetőleg fényképpel és fizetési feltételekkel kérek. Mindhárom hazai nyelvet beszélők előnyben részesülnek. „Concurența“ uriszabóság, Brașov, Tehénpiac 4.

Ki akar szép lenni?

Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesztek, ha **Mária szeplő crém-et** használtok. Hatásáért felelősség! Fehér itt Átalmatlan, Ára 30 L.

Fölerakat: Császár gyógyszertár, Tg. Mures, Albina-palota. 3 tégelynél díjmentes postai szétküldés. Kapható Clujon: Rózsa-drogueria, Aradon: Wojtek és Weisz drogueria. Oradea Mare: Apollo drogueria

Az abrudfalvai aranycsinálók regénye a kolozsvári tábla előtt

Három-háromévi fegyházat kaptak az alchimista sátoroscigányok, akik egy falut kifosztottak

(*Cluj-Kolozsvár*, julius 30. *Az Uj Kelet tudósitójától*.) Két füstösképü, elszántarcu Fáraóivadék állott ma vádlottként a kolozsvári itélőtábla előtt. Két cigány: *Căldăraru* Laji és *Korpács* Jankó, akik egy zseniális ötlettel és még zseniálisabb leleményességgel elhitették az alsófehérmegyei Abrudfalva község lakosságával, hogy ismerik az alchimia misztikus tudományának mélységes titkait és egy általuk komponált furfangos gépezet segitségével olcsó uton aranyat tudnak előállitani. A tudatlan falusi lakosság pénzsóvárságát és naiv tudatlanságát azután alaposan kihasználták: csaknem hét hónapon keresztül ugyszólván az orruknál fogva vezették a falu hiszékenyebb elemeit, akik, hogy az aranyhegyeket gyártó műhely üzemi költségeit előteremthessék, eladták házaikat, marháikat és odadobták a cigányoknak összekuporgatott kis pénzüket. Százezreket harácsolt össze a két cigány a faluban, mig végül is elérte őket az igazságszolgáltatás lesujtó keze.

„Az aranygyártás titka"

1926 február 10.-én két sátoro cigány állitott be *Babuc* József abrudfalvai koresmároshoz. A két móré félrehivta a koresmárost.

— Nagy titkaink vannak — mondották jelentőségteljesen. Az éjjel megjelent a dádének álmában az Uristen és elárulta, hogy hogyan lehet ólomból aranyat csinálni. Annyi aranyat gyártunk, amennyit épen akarunk. Csak egy kis pénz kell hozzá... Vagy tizenké ezer lej...

A koresmáros nem állott azonnal kötélnek. Kijelentette, hogy személyesen akar meggyőződni arról, amit a cigányok beszélnek.

— Jó — mondotta Korpács. Holnap este az erdő mellett kipróbáljuk a masinát.

Másnap este a falu határában, az erdő alján, nagy tüzet raktak a cigányok. Nagy hókuszpókuszok, imádságok közben kihozták a vajda sátorából az isteni gépezetet és a szentelt vizet: a modern alchimia e két szenzációs találmányát és a sopánkodó falusiak buzgó keresztvetései mellett „aranyat állitottak elő". Egy igénytelen, felülnyitott, alól kilyuggatott gipszöntvénybe egy ólomdarabot helyeztek el, amit a tüzbe tettek. A lobogó tüzrakás körül ezután táncrakerekedett az egész sátoros tábor. Hátborzongató mozdulatok, misztikus énekek közben hátszer körültáncolták a tüzrakást, mi közben imákat mormoltak és az istent idézték.

A nagy jelenet után a fogvacogva bámuló koresmáros és kiséröi előtt, szertartásos mozdulatok közepette kiemelték a masinát, amelyet a megmelegitett szentelt vizzel leöntöttek. És ime, csodák csodája: az ólom helyén egy vadonatuj arany tizkoronás fénylett. Most már mindent hittek.

Másnap a koresmáros kifizette a 12 000 lejt. A faluban pedig futótüzként ment hire az olcsó meggazdagodás lehetőségének és a falusiak egymásután keresték fel a cigányokat, hogy gyártsanak nekik is aranyat. Az abrudfalvai cigánytanyára ugy folytak a summás előlegek, mint a viz. A szerencsétlen falusiak értékesitették ingóságaikat, élőállatokat, sőt házakat adtak el, hogy a gyártáshoz szükséges pénzt előteremtsék.

Egy incidens, amelyről a cigányok nem tehetnek

Közben az idő egyre telt. A cigányok várták, mig az összes pénzek összegyülnek, azután kiüzték a nagy aranycsinálás napját. Az egész falut lázas izgalomba ejtette a hir. Az emberek családostul vonultak ki az erdőszélére, hogy a nagy csodának személyesen tanui lehessenek.

Március elején, egy szombaton este 12 órakor végül megtörtént a nagy esemény. A szentelt viz melegitésére azonban Babuc koresmáros feleségét kérték meg, számitva arra, hogy a vékony üveget az asszony a tüz fölé tartva, el fog törni.

Igy is tört ént. Talán a negyedik körjáratnál tartottak a cigányok, midőn a szentelt vizes palack hatalmas durranással darabokra tört. A cigányok a megrémültet szinlelve, kétségbeesetten rohantak oda.

— Most vége mindennek. Nem lehet semmit sem csinálni. Hogyan pótoljuk most a szentelt vizet?

A falu busan hazaszéledt. Az aranygyártás az ő hibájukból nem sikerült. A koresmáros 50 000 lejt adott a cigányoknak kárpótlásképen, hogy másik palack vizet állithassanak össze, mire a cigányok kijelentették, hogy igy öt napi várakozás után megtartják az aranycsinálást.

Azt kérték azonban a falutól, hogy ezt az öt napot nyugalomban akarják eltölteni, mert vezekelni akarnak a szörnyű szerencsétlenségért.

A regény vége

Öt nap mulva természetesen nyomuk sem volt a falu szélén az aranycsináló cigányoknak. A mindenükből kiforgatott emberek kétségbeesetten tettek feljelentést a cigányok ellen, akik közül *Căldăraru*t és *Kopácsot*, valamint a banda vajdáját letartóztatták. A gyulafehérvári törvényszék márciusban itélkezett fölöttük és a két főkolompost 3—3 évi fegyházra itélte. A vajda 6 hónapi börtönt kapott.

Felebbezés folytán a kolozsvári itélőtábla elé került az ügy. A kékdolmányos, rézgombos aranygyárosok tagadták, mintha ők Abrudfalva községet becsapni akarták volna és jóhiszeműségüket hangoztatták. Ezzel szemben bizonyitást nyert, hogy a próbagyártásnál a tizkoronás aranyat előre beolvasztották az ólomba, amely a nagy hőfok mellett elolvadt és kifolyt az ördögi masinából. Igy szedték rá a falut, amelyet azután a szó szoros értelmében kifosztottak.

A tábla kétórai tárgyalás után helybenhagyta a gyulafehérvári törvényszék itéletét.

(*K—ő*)

Ausztria a teljes katonai ellenőrzés megszüntetését várja

(Bécs, julius 30. Az Uj Kelet tudósitójától.) Szerdán éjszaka váratlanul minisztertanácsot hivtak egybe, amelyen, hir szerint, azokat a kérdéseket tárgyalták meg, amelyek a nagykövetek konferenciáján Párisban a katonai bizottságok jelentése alapján felszinre kerültek. Az osztrák kormány is küldött a tárgyalásokra szakminiszterekből álló delegációt, hogy a saint-germaini szerződés alapján a leszerelés kérdésének tárgyalásánál Ausztria álláspontját ismertesse. Ausztria ismét felveti a teljes katonai ellenőrzés megszüntetésének és az állami lőszergyár felállitásának kérdését, továbbá megadja a katonai bizottságok által kért felvilágositásokat. A tárgyalások befejezésükhöz közelednek.

Kolozsváron elfogták egy budapesti milliós ékszerlopás tetteseit

Rudnyánszky báró egyik betörője kétizben volt már a Lipótmezőn

(*Cluj-Kolozsvár*, julius 30. *Az Uj Kelet tudósitójától*.) A magyar fővárosban nagy port vert fel annak idején az a milliós betörés, amelyet junius 4-ikén követtek el *Rudnyánszky* István bárónak Nagy János utcai lakásában. A betörők 100 millió korona készpénzt és mintegy három millió értékü ezüst- és aranyneműt loptak el. A hir bejárta akkor egész Középeurópát, mert a magyar bünügyi hatóságok széleskörü nyomozást inditottak a tettesek ellen. A nyomozás azonban nem vezetett eredményre. Tegnap délután egy lelkiismeretes kolozsvári ékszerész és a rendőrség büügyi osztályának egyik detektivje, *Both* Constantin lelepleztek és letartóztatták a budapesti betörés egyik tettesét, *Gárdonyi* János mechanikust, aki a betörés után Romániába szökött, hogy a nagyértékü kincseket itt értékesitse.

A gyanus ékszerügynök

Tegnap délelőtt beállitott *Szatmári* László ismert kolozsvári ékszerészhez egy alacsony, römök termetü, nem sok bizalmat gerjesztő ember, aki Gárdonyi János ékszerügynöknek mutatkozott be és sulyos, rendkivül értékes és finommivü ezüst tárgyakat, tálakat, remek evőeszközöket, cigarettatárcákat kinált a napi áron jóval olcsóbban megvételre. A kereskedő gyanut fogott és titokban telefonon értesitette Both detektivet, aki megfigyelés alá vette Gárdonyit.

A titokzatos ékszerügynököt nyomon követő detektiv látta, hogy hóna alatt egy sulyos csomaggal beállitott Weintraub Pata utcai fodrászhoz, akinek előadta, hogy a városban idegen és a csomagban lévő tárgyakat értékesiteni szeretné. Ebben a pillanatban közbelépett Both detektiv és Gárdonyit kérdőre vonta a csomag eredete felől. A meglepett betörő elsőre tagadott, majd ellentmondásokba keveredett. Egy drámai jelenet után végül megtört és kijelentette, hogy vallani akar.

Három cimbora munkát keres...

Bekisérték a rendőrségre, ahol *Draghiciu* Aurél rendőrkapitány, a bünügyi osztály főnöke megkezdte Gárdonyi kihallgatását.

— Budapesten, mint mechanikus kerestem meg kenyeremet — kezdte Gárdonyi. A nagy nyomoruság miatt leépitettek az év elején. Hónapokon keresztül a legszörnyübb nélkülözéseknek voltam kitéve. A nyomoruság összehozott két régi cimborámmal: *Biró* Lajossal és *Csakerveisz* Árpáddal. Elhatároztuk, hogy más országba megyünk munkát keresni. Az utra azonban nem volt pénzünk.

— Junius 4-ikén este Biró kijelentette, hogy pénzforrást fedezett fel. Éjjel 11 óra után a Nagy János-utca 7. szám alatti házhoz vezetett, amelynek lakói külföldön tartózkodtak. Felförtük a lakás ajtaját, a talált pénzt és ékszereket összeszedve, még azon éjjel elutaztunk Budapestről. Békésgyuláig mentünk, ahol lejre váltottuk fel pénzünket és a következő éjjel Kötegyánnál átszöktünk a határon. Szerencsétlenségünkre észrevett egy határőr, aki többször utánunk lőtt, de nem talált el. Nagyváradra utaztunk, ahol az Aradi-utca 34. szám alatt szálltunk meg. Itt felosztottuk a zsákmányt. Biró elutazott azzal, hogy mindhármunknak utlevelet szerez, én pedig julius elején Kolozsvárra jöttem.

A lipótmezei tébolyda lakója

Gárdonyi életének további része már nem olyan regényes. Kolozsváron a milliós ékszerek közül többet sikerült potomáron eladnia, a zsákmány nagyrésze azonban még mindig a lakásán volt. Draghiciu kapitány azonnal értesitette a nagyváradi rendőrséget, amely letartóztatta Csakerveisz Árpádot. Biró Lajosra nem tudott Csakerveisz felvilágositást adni. Valószinűnek látszik, hogy ő is megpróbálta az ékszereket értékesiteni és valahol letartóztattáK.

Az értékes corpus delicti-ket Draghiciu kapitány lefoglalta és elzárta trezorjában. Miután a letartóztatásról szóló végzést Gárdonyival közölte, a betörő orvosi bizonyitványt vett elő, amellyel igazolta, hogy elmezavarai miatt már kétizben volt a lipótmezei tébolyda lakója. Viselkedése azonban teljesen normális ember benyomását kelti.

A váratlan fogásról Draghiciu kapitány táviratilag értesitette a budapesti rendőrséget.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvizkivonat

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánsági zsidó ság napilapja
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A mai naptár

Szombat
5686. Áb 20.
Szidra: Ékev
1926. julius 31.

Autogramok és dedikációk

Még nincs is olyan sok ideje annak, hogy az irodalomból meg lehet élni. Az irás csak a XVIII. században lett foglalkozássá. Mindaddig csupán mellékfoglalkozásként üzték az irodalmat, amely csak akkor hozott pénzt, ha az iró mecenást talált, vagy pedig ha valamely udvar előtt olvasta fel alkotásait. Pénzt jelentett az irodalom azonban abban az esetben is, ha a szerző valamelyik főurnak, vagy éppen uralkodónak ajánlotta művét. Igy például tudjuk, hogy Bracciolini Peggio, az ismert humanista, valóságos vagyont szerzett Xenofon forditásával, amelyet a nápolyi királynak ajánlott és a király egyedül az ajánlásért hatszáz arany dukátot fizetett a szerzőnek. Különösen a reneszánsz korban vált szokássá, hogy a költők hercegeknek és királyoknak ajánlják szerzeményeiket. Corneille egyetlen ajánló soráért Montauson, az ismert francia pénzember, kilencezer frankot fizetett.

Az irodalomtörténet természetesen ismer egészen különleges ajánló sorokat is. Igy például Krisztina svéd királyné, a „jó istennek" ajánlotta élettörténetét. Beethoven ezt irta az Eroica elé: „Egy hősnek". Bruckner szintén istennek ajánlotta Kilencedik Szimfóniáját.

Magától értedődő, hogy a könyvgyüjtők valósággal hajszolják a dedikációkat. Ismeretes például, hogy Goethe, fiatal korában, minden nagyobb embertől autogramot kért. Az ilyen autogram gyüjtemények között ujabban sok hamisitvány fordul elő A legtöbbet hamisitott aláirás a Lutheré. A dedikált könyvek ma is díszei a könyvtárnak. Ma azonban már olcsó pénzen is vehetünk ilyen dedikált könyveket az antikváriusoknál, ami azt bizonyitja, hogy az uj irók közül csak keveseknek sikerül értéket kölcsönözni autogramjuknak.

A dedikálás terén egyébként ujabban nagyon divatos lett az egy-két szavas nyomtatott ajánlás. Ernst *Toller* a „Masse Mentsch" cimü darabját a „proletároknak" ajánlja. *Wedekind* az „álarcos urnak" ajánlja a „Tavasz ébredését". Egyike a legszebb ajánlásoknak Oscar *Wilde* néhány sora, amelyet a „Readingi fegyház balladája" cimü költeménye elé irt és amely igy szól: „C. T. W. emlékének, akit 1896 julius 7én végeztek ki Őfelsége readingi fegyházában". A fiatal irók rend szerint az általuk szeretett nőnek, vagy tisztelt Mesterüknek ajánlják alkotásaikat.

Magától értődik, hogy az ilyen nyomtatott ajánlásoknak, tekintve a nagy példányszámot, amelyben az egyes munkák megjelennek, nincs nagy értékük és ezért a könyvgyüjtők rendszerint arra törekednek, hogy könyveikbe magával a szerzővel irasanak be néhány sort.

— **Novemberben lesz az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hetedik országrészi konferenciája.** *Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központja már megkezdte a hetedik országrészi konferencia előkészitő munkálatait Értesülésünk szerint a konferencia előreláthatólag novemberben lesz Máramarosszigeten, vagy Szatmáron. A konferenciai delegátusválasztásokat már augusztus végén kitűzi a Szövetség, mig a konferencia végleges időpontját, helyét és programját az ünnepek utánra összehivando Nagyintéző-Bizottság fogja megállapitani.*

— **Meghalt Kolozsvár egyik legrégibb kereskedője.** Pénteken reggel Florea Gyula, a kolozsvári kereskedőtársadalom egyik legrégibb, köztiszteletben álló tagja, szivszélhüdésben hirtelen meghalt. Az 59 éves kereskedő egész életében tevékeny részt vett a közéletben, a kereskedelmi életben pedig mintaképe volt a szolid és törekvő kereskedőknek. Éveken át tagja volt a Kereskedelmi Kamarának, alelnöke a Sfatul Negustorescnek és cenzorja a Banca Naționala kolozsvári fiókjának. Az e téren szerzett érdemeinek elismeréséért Őfelsége nemrég a Meritul Comercial elsőosztályu érdemkeresztjével tüntette ki. Florea Gyulát vasárnap délelőtt temetik, valószinüleg a Kereskedelmi Kamara székházából.

— **Két évre és tizmillió dollárra itélték az amerikai szeszcsempészek elnökét.** Newyorkból jelentik: A newyorki biróság ma drákói itélettel vetett véget az alkoholtilalom megszüntetése körül évek óta folyó vitának, amely az amerikai közvélemény legszélesebb rétegeit tartotta izgalomban. William Droyert, az alkoholos italok titkos bevitelére alakult szervezet elnökét, akinek e minőségben mintegy 40 millió dollár állt rendelkezésére, az alkoholtilalmat szabályozó törvény elleni összeesküvésben mondták ki bünösnek és emiatt kétévi fegyházra és tizmillió dollár pénzbüntetésre itélték. A szigoru itélet mögött az amerikai közvélemény a kormány kezét látja, amely ellen emiatt óriási az elkeseredés.

Mikor jön gróf Kohn?

— **A bécsi WAC Nagyváradra érkezett.** *Tudósitónk jelenti: Ma délután Schlosser Imre vezetésével Nagyváradra érkezett a bécsi WAC. A kitünő bécsi csapatot lelkes ünnepséggel fogadták. A bécsiek szombaton délután Nagyvárad kombinált futballcsapata ellen játszanak*

— **Eljegyzés.** *Blum* József, a Transilvania butorgyár r.-t. cégjegyzője eljegyezte *Lefkovits* Lenke urleányt Zsibóról.

Weinberger Izsó és *Fehér* Cölesztin Temesvár, jegyesek. (Minden külön értesités helyett).

Grósz Bözsi és *Éliás* Mór Negresti (Avas felsőfalu) jegyesek.

— **Szabadlábra helyezték a nagyváradi milliós postalopás hét vádlottját.** *Tudósitónk jelenti: Megirta az Uj Kelet, hogy a nagyváradi pályaudvar postahivatalában elkövetett titokzatos lopás ügyében a rendőrség tizenhat embert átadott az ügyészségnek. A letartóztatott tisztviselők első perctől tagadták a terhükre rótt büncselekményt és a rendőri nyomozás nem is tudott tárgyi bizonyitékot produkálni ellenük. A vizsgálóbiró ma délelőtt kezdte meg a gyanusitottak kihallgatását és általános feltünésre minden vádlottat kihallgatása után azonnal szabadlábra helyezett. Eddig összesen hét letartóztatott került szabadlábra, mert ártatlanságuk kétségtelenül beigazolódott. A többi gyanusitottak kihallgatása még nem ért véget. Kiszivárgott hirek szerint ezek ellen sem vállalja a vádat az ügyészség, amely előreláthatólag a maga hatáskörében uj nyomozást indit a titokzatos postalopás ügyében.*

— **Öngyilkos lett a bécsi Reitzes-bankház juniorja.** Bécsből jelentik: Báró Max Reitzes, az ismert Reitzes-bankház juniorja, szerelmi bánatában Maiernigg-fürdőn tegnap agyonlőtte magát és azonnal meghalt. A fiatal Reitzes báró, aki mindössze tizenhétéves volt, egy nála hat évvel idősebb klagenfurti leányba volt szerelmes. Az öngyilkosság hire az osztrák pénzarisztokrácia körében nagy izgalmat keltett.

Napfény az éjszakába'
Az ALADDIN csodalámpa.
Ingyenes ismertetőt küld: — **Román**
Aladdin
KERESKEDELMI R.-T.
SATMAR

RHEUMA KÖSZVÉNY GYÓGYHELYE
az PÖSTYÉN
a világon páratlanul áll. Jó polgári pensió napi 50 csehkoronától feljebb. Felvilágositással szolgál Mg. Ph. ***L. Singer, Timisoara, II. Str. P. Teglo Nr. 2.*** Aki nem utazhat, az használja Pöstyén
iszap-házikurát.
Pi. Qua. iszapkoczka, használatra kész gammakompresz minden gyógyszertárban, drogeriázban kapható

* **Orvosi hir.** Dr. *Reiter* Artur orvos hazaérkezett.

— **A sziguranca letartóztatott egy fiatalembert, aki hamis bizonyitvány alapján tanitóskodott.** A szovátai sziguranca letartóztatta és a kolozsvári ügyészség fogházába kisérte Paraschivescu Nichita piatra neamti illetőségü fiatalembert. Paraschivescu 7 katonai iskola elvégzése után a szatmári Eminescu lyceum egy hamisitott pecsétjével bizonyitványt állitott ki magának arról, hogy a nyolcadik gimnáziumot elvégezte. A bizonyitvány alapján Paraschivescut kinevezték tanitónak egy bukovinai faluba. Már két éve tanitott Paraschivescu, mig ezen a nyáron Szovátára jött nyaralni. Itt összebarátkozott egy katonatiszttel, akinek elárulta titkát. A tiszt feljelentette és igy Paraschivescu tanitói pályafutása véget ért.

Az Uj Kelet *Oradea-Mare-Nagyváradi* fiókkiadóhivatala, Str. Aurel Vlaicu 51., (Blum Zsigmond) és Ezredévi emléktér 2. sz. (ernyőüzlet) alatt van. Telefon 3 66.

— **Négy brutális őrmester a hadbiróság előtt.** A kolozsvári hadbiróság ma délelőtt tárgyalta Anton György, Buldescu Vasile, Conoian Nicolae és Serariu Alexandru őrmesterek perét, akik 1924 szeptemberben egy szatmári kávéházban ugy megverték Kováts Ferenc hadirokkantat, aki egyébként félkarjára béna is volt, hogy örök életére munkaképtelenné vált. Anton Györgyöt, a verekedés inszcenálóját, aki régi haragosa volt Kovátsnak, 1 évi fegyházra, Buldescu Vasilet 6 hónapi börtönre itélte a hadbiróság, mig a másik két vádlottat felmentette.

— **Mi célból utazott a Felség Párisba?** Bukarestből jelentik: Illetékes helyen kijelentették, hogy Ferdinánd király párisi utjának semmilyen politikai, mégkevésbé pedig diplomáciai jellege nincsen. Ezzel szemben párisi lapok azt irják, hogy az uralkodó párisi látogatása kettős célt szolgál. Először családi és dinasztikus okokból történt az utazás Károly volt trónörökössel kapcsolatban. Másodszor pedig tudakozódni kiván, hogy Franciaország milyen szemmel nézné Romániának Olaszországgal kötendő szövetségét.

* **Palesztinába készül?** Akkor már most rendelje meg a legujabb magyarnyelvü Palesztina-Egyiptom Utmutatót (Baedeckert) az Uj Kelet könyvosztályánál. Ára vászonkötésben, 200 lej.

* **Biztositsuk** *életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztositó Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.*

* **A „Tungsram" izzólámpák** takarékos áramfogyasztása, jó világitás mellett csökkenti a havi kiadásokat. 2

* **Zongoristák figyelmébe.** Megjelent a „Hadibuk"-nak An-ski világhirü drámájának Engel által irt kisérőzenéje. Ára zongorára 120 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

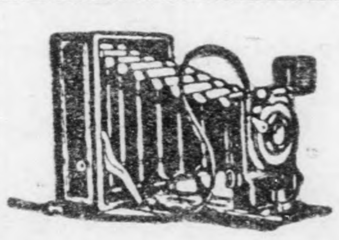
Vidéki amatörfényképezők kérjenek arjegyzéket
POLITZER
fotóáruháztól Carei-Mare
Vidéki szétküldés. Alapittatott 1896.

Hirdessen az Uj Keletben

— **A kolozsvári Tennis Club házi versenye.** A kolozsvári Tennis Club az FSSR tenisz szakosztályának közvetlen vezetése mellett a tegnapi napon kezdte meg házi versenyét, melynek lebonyolítása e hó 29., 30., 31. napjain történik. 68 nevezési száma van a versenynek. A nyerteseknek díztárgyakat és érmeket oszt ki a klub elnöksége.

— **Két feltűnéskeltő öngyilkosság Budapesten.** Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt Lukács Ilona, Budapest egyik legszebbnek elismert unileánya, öngyilkosságot követett el. Lukásuk negyedik emeletéről az utcára vetette magát és rögtön meghalt. Lukács Ilona jómódu közismert budapesti család gyermeke, a nyarat Siófokon töltötte, ahol szépségdíjat is nyert. A fürdőn beleszeretett egy fiatalemberbe, akinek családi viszonyai azonban lehetetlenné tették, hogy feleségül vehesse. A leányt szülei hirtelen hazavitték és emiatt bánatában vált meg az élettől. A második öngyilkosság főszereplője Holdi Teréz, a pesterzsébeti szinház szubrettje. Tegnap este a szinésznő nagy adag aszpirint vett be, amitől rosszul lett, ugy, hogy mentők szállitották el a kórházba. Kiderült, hogy öngyilkosságot akart elkövetni, mert hatéves kislányát nem tudta maga nevelni rossz anyagi körülményei miatt. Holdy Teréz a nagyváradi szinháznál kezdte pályáját.

— **Csak véglegesitett tisztviselőket alkalmaznak ezentul a közigazgatásban.** Bukarestből jelentik: A prefektusok értekezlete során ma az erdélyiekkel értekezett Goga miniszter. Elhatározták, hogy ősztől kezdődőleg a közigazgatásban csakis véglegesitett tisztviselők lesznek, a napidijas állásokat megszüntetik.

Mi van gróf Kohnal?

— **Elmarad az Árvagondozó kertészeti tanfolyama.** Az erdélyi Zsidó Árvagondozó, áthatva azon gondolattól, hogy a felnövő zsidó ifjuságnak adja meg a mezőgazdasági pályára lépés lehetőségét, kertészeti tanfolyam létesitését határozta el, augusztus elsejei kezdettel. Minthogy azonban a hitközségekhez intézett azon felhivás, hogy tanitókat a tanfolyamon való részvétel végett Kolozsvárra elküldjék, a kellő eredménnyel nem járt, a tanfolyam ezidén nem tartható meg.

— **Nemzetközi szakszervezetbe tömörülnek a világ tanitói és tanárai.** Párisból jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint a napokban itt mozgalom indult meg egy nemzetközi tanitói és tanári szakszervezet alakitására. Az uj szakszervezet kizárólag gazdasági alapon létesülne és mindenben hasonlitana a többi szakmák szakszervezeteihez. Az alakuló gyülést augusztus 1-re tűzték ki.

* **Legujabb** divatu bordürös plisszék mühimzések, relief és ombréfestés legszebben készül Mühimző Szalonban, Str. Memorandului (Unió-u.) 15.

— **Három holttestet huztak ki egy hét alatt Budapesten a Dunából.** Budapestről jelentik: Az ujpesti hidnál az ügyeletes rendőr tegnap egy fekete selyemruhába öltözött női holttestet huzott ki a Dunából. Minthogy a holttest feje teljesen össze van roncsolva, a rendőrség azt hiszi, hogy bűntényről van szó. Ezen a héten már a harmadik női holttestet fogják ki a Dunából.

— **Tiszti szanatóriumot létesitenek.** Bukarestből jelentik: A hadügyminiszter ma fogadta Rudianu tábornokot, aviatikai felügyelőt, akivel a román aviatika reorganizálásáról és a Brassóban felállitandó repülőgépgyár technikai berendezése ügyében tárgyalt. Mircescu hadügyminiszter elhatározta, hogy tiszti szanatóriumokat létesit Calimanestiben, Dorna Vatrán és Slanicon. A szinajai szállodát, amely a hadsereg tulajdona, eladják és az eladási árat a szanatóriumok javára forditják.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértodulásoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes „Ferenc József" keserüvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesiti magában. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Megnyitották a csődöt a budapesti Unió szinházak ellen.** Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a Neumann-féle Unió-szinház nemrég csődöt kért maga ellen, mert a fizetésképtelenné lett részvénytársaság szanálását a Pénzintézeti Központ nem vállalta. A törvényszék ma foglalkozott a kéréssel és annak helyt adva, elrendelte a csődöt, amely azonnali hatállyal életbe is lépett. A csőd Középeurópa legnagyobb szinházi koncernjének bukását jelenti, amely a legkiválóbb magyar szinészek egész seregét fosztotta meg egzisztenciájától.

— **Az erdélyi Zsidó Árvagondozó második nyaraltatási akciója.** Az erdélyi Zsidó Árvagondozó nyaraltatási akciója ezidén is programszerüen folyik le. A julius elején Tihucára ment első csoportról a helyszinen tartott orvosi vizsgálat megállapitotta, hogy kik azok, akiknek további 4 heti nyaralást igényel egészségi állapotuk, mig a többiek meghizva és megerősödve hazajönnek, hogy más nyaralásra szoruló árváknak adják át helyüket. A második csoporthoz tartozó nyaraló árvák a következő program szerint fognak Tihucára kiutazni: A vidéki árvák augusztus 2-án, hétfőn érkeznek Kolozsvárra. Az érkezőket az állomáson az Árvagondozó megbizottja várja és a gyülekező helyre (neológ elemi iskola, Cal. Reg. Ferdinand 52.) vezeti. Innen este csoportosan kimennek az állomásra és külön kocsiba szállva indulnak ki Tihucára. A hazautazók csoportja augusztus 3-án, kedden délután 6 órakor indul Tihucáról. Este 8 órakor érkeznek Besztercére, itt meghálnak és másnap, azaz 4-én délben a személyvonattal indulnak Kolozsvár felé. A dési, szamosujvári, szatmári, zilahi árvákat a megfelelő állomáson várják az ottani helyicsoportok kiküldöttei, akik árváikat átveszik és hazaviszik. A kolozsvári árvákat az este 6 órakor beérkező vonatnál hozzátartozóik várják és az állomáson átveszik.

— **Negyvenkilenc állam diákjainak nemzetközi kongresszusa.** Ujvidékről jelentik: Szremszki-Karlovci, a régi szerb patriárkai székhely a szerb egyházi kongresszusokra emlékeztető élénkséget vett fel. A hegyoldalba épült és a Dunáig lenyuló „szerb Róma" lobogódiszben köszöntötte a világ minden tájékáról odasereglett főiskolai hallgatókat, az ötödik nemzetközi főiskolai kongresszus küldötteit, akik Szremszki Karlovciin tartják meg ezidei kongresszusukat. Negyvenkilenc állam kétszázhatvan küldöttel van képviselve a kongresszuson. Különösen nagy küldöttséggel képviseltették magukat az indiai főiskolák, melyek delegátusai közt több női főiskolai hallgatónő is szerepel, akik nemzeti viseletükben nagy feltünést keltenek. Az ausztráliai Melbourne, Sidney, Adelaide és Perth egyetem hallgatói hat hétig utaztak Ausztráliából Trieszten át Szremszki Karlovciba, hogy részt vehessenek a kongresszuson. Popovics Pavle dr., a belgrádi egyetem rektora előbb szerbül, majd francia és angol nyelven üdvözölte a világ minden tájékából összesereglett főiskolai hallgatókat, utána dr. Gjála Iván belgrádi egyetemi tanár, majd Zsivancsevics Ilija, a jugoszláv főiskolai hallgatók nevében köszöntötte a vendégeket és ismertette a kongresszus feladatait. — Jobb emberiséget teremteni, ez a célunk — hangoztatta a szónok a kongresszus tagjainak zugó tapsai közt. Popovics Pavle dr. belgrádi egyetemi rektor záróbeszéde után az ötödik diákkongresszus ünnepélyes megnyitó ülése véget ért és a kongresszus résztvevői testületileg tisztelegtek a görög keleti szerb egyház fejedelménél. Az első érdemleges ülésen Hoffmann Konrád főtitkár hosszabb beszédben foglalkozott a főiskolai unió eddigi működésével, mely főleg a háboru után az az arra rászoruló főiskolai hallgatók anyagi segitésére terjedt ki. — Most uj munkát kell megkezdeni — mondotta — dolgoznunk kell az emberiség érdekében. A kongresszus főérdeklődésének központjában az indus diákok és diáknők állanak, akik bár európai egyetemeken tanulnak, mégsem lelkesednek az európai gondolkodásért. Kifogásolják, hogy mindenütt tulnagy a nacionalizmus és szerintük India sokkal közelebb áll az emberi szolidaritáshoz, mint Európa és népei. A tanácskozás nyolc napig tart.

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. **(Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal).** Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és כשר ellátás. Elsőrangu pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság. Posta: Ileanda-Mare.**

Szombaton, julius 31-én

Select-mozgó

★

Conrad Veidt és Lucy Doraine legujabb filmje

50,000 frank

(Vagy: egy táncosnőért.)

Dorian film

Urania-mozgó

★

Borzalmas vendégek.

Főszerepben Barbara le Marr és Emil Benett.

Apollo-mozgó

★

Csak egy napig — Csak egy napig.

Az őserdő fia

Róth

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnek a legujabb divatu cipő-különlegességek.

A legjobb világ-márkás **zongorák** állandóan raktáron.

Engross és en detail. Részletre is.

Sternberg J. -- Oradea,

Bulv. Regele Ferdinand 2 Telefon 4-94.

Kérje

mindenhol **Dreher-Haggenmacher**

sörgyártmányait!

Márciusi világos

Dacia extra special.

Bavaria dupla maláta.

A zongorák olcsóbbak lettek,

ne mulassza el érdeklődni **Triska I.** zongoranagyraktárában

Telefon 4-19. Cluj, Str. Saguna (volt Bartha Miklós-utca) 14. **Telefon 4-19.**

Kérjen ajánlatot
FLEGLER
müipari festővállalattól, Cluj, Str. I. Rațiu (volt Kötő-u). Készit a legegyszerübbtől a legdisszesebb
festő munkákat.
Cimfestő, szobafestő, zománcfényező mázoló és épületfestési munkákat. Fertőtlenités és féregirtás jótállás mellett. Vidéki megrendelési vállal.

Gyermekek ápolásánál nélkülözhetetlen a
MACK-féle
KAISER-BORAX

A kezek, lábak és a hónalj
erős és kellemetlen izzadása ellen a
Rapidol
izzadság elleni szer azonnal használ.
Illata kellemes, használata kényelmes.
Egy üveg ára 45·— lej.
Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Postán szállitja utánvéttel, dijmentesen (1 üveg ára 50 — lej, 2 üveg 90 — lej, 3 üveg 130 lej.)
FARMAX Brașov,
Postafiók 53. — Vezérképviselet: Amphora Rt. Brassó

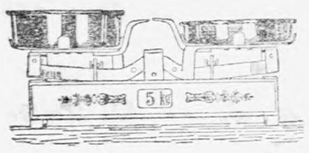

Hess
mérlege minőségi munka.
Hess Victor, Sibiu
első romániai mérleggyár.

Aranyér
„Anusol" Goedecke
ANUSOL
TÖRV. VÉDVE
Aranyér ellen több, mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerü alkalmazás, biztos siker, minden fájdalmat azonnal megszünteti és meggyógyitja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmas alkatészektől mentes, reggel és este egy kupocska lesz a végbélbe bevezetve. Minden patikában és drogériában kapható
Gyár cime: Goedecke & Co.
Chem. Fabrik Leipzig
Raktár F. H. Mees Bucarest
Calea Griviței 61

KÖZGAZDASAG

A Banca Nationala 20 százalékkal redukálja a visszleszámitolási hiteleket

Speciális hitelt kapnak a gabonatermelők, hogy kitartásuk legyen az exportkampány megindulásáig

(Cluj-Kolozsvár, julius 30. Az Uj Kelet tudósitójától.) A szeptemberi gabonakampány finanszirozásával kapcsolatban a kormány ugy látszik végre megtalálta azt az eszközt, amelyet ennek az országos jelentőségü tranzakciónak a lebonyolitására legalkalmasabbnak tart. Annak idején megirtuk, hogy a tervbevett 3—4 milliárdos bankjegykibocsátás helyett, amely oriási nehézségekbe ütközik, a kormány más megoldást vett tervbe a Banca Nationala közreműködésével. A Banca Nationala a gabonakampány érdekében határozta el a zsiró- és csekkforgalom bevezetését, amely augusztus elsején lép élebe. Ugyancsak a gabonakampannyal kapcsolatban azonban a Banca Nationala olyan elhatározásra is jutott, amely bénitólag fog hatni a gazdasági élet többi ágaira.

Bukaresti hiradás szerint a Banca Nationala értesitette a kisenevi kereskedelmi kamarát, hogy az év hátralévő részére 20 százalékkal redukálja a bankok, valamint az összes ipari és kereskedelmi vállalatok által elvezett visszleszámitolási hitelét. A hitelmegszoritás révén előállott összegből specialis alapot létesit a Banca Nationala a mezőgazdák részére. Ezenkivül természetesen az eddigi hitelek is rendelkezésre állanak a mezőgazdaknak, akiket az állam igy akar megóvni attól, hogy azokat pénzügyi helyzetükben nem konveniábilis árban legyenek kénytelenek gabonatermésüket értékesiteni.

A Banca Nationalnak ez az intézkedése, amely természetesen országos jellegü, még fokozni fogja az amugyis nyomasztó pénzhiányt. A országban ugyanis alig van jelentősebb ipari, kereskedelmi és ipari vállalat, amely ne volna a visszleszámitolási viszonyban a Banca Nationalaval és ezek most záros határidőn belül kényszerülve lesznek hitelszámlájuk 20 százalékát visszafizetni. Ez a visszafizetés azonban nemcsak azért fog megrázkódtatásokat maga után vonni a piacon, mert a vállalatok nem nélkülözhetik a Banca Nationala pénzét, hanem főleg azért, mert egyes cégek képtelenek lesznek a hitelezett összeg 20 százalékát visszafizetni, különösen azok a vállalatok, amelyeknek a gabonakampány idején indul a szezonja.

TŐZSDE

Julius 30 án

A lei Zürichben 235·00—235·00, Párisban 18·75, Budapesten 321, Bécsben 320·00, Prágában —·—, Berlinben —·—.

Kolozsvár. Az irányzat lanyha. Erős kinálattal szemben a piac kedvezőképessége minimális. Az árfolyamok a következők:

Bécs 31·65—31·70, Prága 6·62—6·64, Budapest 318—322, Páris 5·37—5·39, Zürich 43·30—43·40, Newyork 223·50—224·00, London 1088—1090, Milánó 7·25—7·35.

Zürich. Zárlat: Berlin 123·00, Amsterdam 207·65, Newyork 516·87, London 2513·00, Páris 1270·00, Milánó 1682·60, Prága 1530·00, Budapest 72·30, Belgrád 911·50, Bukarest 235·00—235·00, Varsó 56·50, Bécs 73·15.

Bukarest. Devizák: Párisban 5·39, Berlin 53·35, London 1089·00, Newyork 224·00, Milánó 7·39, Zürich 43·50, Bécs 31·85, Prága 6·62, Brüsszel —·— Budapest 31·75.

Bukarest. Valuták: Napoleon 880, német márka 53·00, leva 163, török lira 120, font sterling 1085, francia frank 5·60, svájci frank 43·00, olasz lira 7·50, drachma 2·60, dinár 3·85, dollár 224·00, lengyel forint 18·00, osztrák schilling 31·50, magyar korona 31·50, cseh korona 6·55, belga frank 5·70, holland forint —·—.

Augusztus ötödikén lép életbe a buza leszállitott exportvámja. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial" legközelebb közli a buza kiviteli illetékének 13 000 lejre való leszállításáról szóló miniszteri határozatot. A rendelet augusztus 5-én lép életbe.

Balkáni agrárblokk a cseh vámok ellen. Bukarestből jelentik: Augusztus folyamán az összes balkáni államok mezőgazdasági szindikátusai nemzetközi konferenciát tartanak, amelynek főképen az a célja, hogy Románia, Jugoszlavia és Bulgária között agrárblokk jöjjön létre. A blokknak legfontosabb feladata az lesz, hogy felvegye a küzdelmet a cseh vámtarifák ellen. Lehetséges, hogy a blokkba Magyarországot is felveszik, hogy a cseh vámrezsim elleni küzdelem annál hathatósabb legyen. Magyarország csatlakozása azonban kétséges, mert, — mint jelentettük — a magyarok kereskedelmi tárgyalásokat kezdenek a csehekkel. A küszöbön álló magyar-cseh tárgyalásokkal kapcsolatban a cseh delegáció egyik előkelő tagja ugy nyilatkozott, hogy cseh oldalról nem néznek optimizmussal az egyezség létrejövetele elé. Csehszlovákia saját bőrét védi. A cseh export Magyarországgal szemben állandóan csökken, mig a magyar export Csehország felé állandóan emelkedik.

A pénzügyminiszter végiglátogatja a pénzügyigazgatóságokat. Lapadatu pénzügyminiszter régóta tervbe vette a pénzügyigazgatóságok működésének, illetve ellenőrzésének reorganizálását. Ezt a tervét most akarja keresztülvinni, előbb azonban inspekciós látogatást akar tenni az összes pénzügyigazgatóságoknál. Nem is tart nyári szabadságot, hanem a nyári szünetet erre az inspekciós körutra fogja felhasználni. Már a jövő hét folyamán Jovanovici számvevőszéki vezérigazgatóval végiglátogatja előbb az erdélyi pénzügyigazgatóságokat és azután sorra veszi a regáti és a többi csatolt területeket is.

Manoilescu államtitkár fogja ratifikálni a román-olasz gazdasági szerződéseket. Averescu római utja utján Manoilescu utazik Olaszországba, hogy véglegesitse, illetve gyakorlatilag keresztülvigye mindazokat a gazdasági szerződéseket, melyeket Averescu elvben megkötött.

Országos vásár Egeresen. Vasárnap, augusztus elsején országos állat- és kirakóvásár lesz Egeresen, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Jön gróf Kohn!

Karcsu és elegáns lesz a bokája
a Clarks-féle párisi BANDES „L" testszinü gummitekercs
használata által.
Párja 500 Lei használati utasitással.
Láthatatlan a harisnya alatt.
Tenisznél, sportnál nélkülözhetlen
Romániai képviselő: Benkő Miklós.
Főelárusitó:
KELEMEN gyógyszertár
Sighetul-Marmației
(Máramarossziget)
Kapható minden jobb drogériában és gyógytárban.
Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima-nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemü bank és kereskedelmi nyomtatványok, diszes és müvészies kivitelü levélpapirok, bál i és esküvői meghivók, cégkártyák, névjegyek stb.

Kérjen ajánlatot

Erdély legmodernebb betüanyaggal felszerelt nyomdája

Cinema Principele Carol
mozgószinház a Magyar Szinházban

31 Szombat 31

Henny Porten
közkedvelt müvésznő legutolsó alakitásával

Anya és gyermeke.

Az 1926 évi saison legszebb filmprodukciója.

Kisérő müsor Harold Lloyd vigjáték.

★

Vasárnap délelőtt
fél 11 órakor nagy gyermek matiné, átlagos 10 lejes helyárakkal. Zigotto, Harold Lloyd, Fatty, Chaplin.

Gyönyörü müvészi
fényképeket
különleges nyomással készit
Bátyi Lajos, Monostor-ut 7.
Prefektura mellett

Zenekarok figyelmébe.
Most jelent meg a **HADYBUK** teljes partiturája. Ára a szólamokkal együtt **390 lej.**
★
Kapható az „Uj Kelet" könyvosztályában. A Hadybuk zongorára átirva **130 lej.**

ארמ. כשר סאלאמי אונד זעלכווארען פאבריק אונד פלייש האלע
Schnabel Hermann
Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74. Megrendelések feltünő olcsó áron, utánvét mellett eszközöltetnek. הכשר és árjegyzék kivánatra

A legfelsőbb közegészségügyi tanács által engedélyezett
Breazu-i keserüviz
50—60%-al olcsóbb a külföldi hasonló hatásu vizeknél. Kapható minden gyógy- és fűszerüzletben, üvegenként **30 lelért.** Vezérképviselet
Bognár és Szántó
Erd. Ker. Rt. Cluj, Calea Reg. Ferdinand 70.

Megnyilt a Félixfürdő főszomszédságában teljesen ujonnan átalakitva, a
Bihar szálloda és étterem
Elsőrangu kiszolgálás. — ארמד. כשר kitünő borok. Elsőrangu cigányzenekar.

Nickelező telep
orvosi müszerész.
Elvállal fémtárgyak, orvosi müszerek, disztárgyak nickelezését, ollók, borotvák és kések, nyomdai papirvágó kések, stanciik és sakterkések speciális köszörülését és tükörtényezését.
Fried Jenő, Cluj, Piata Unirii No 22.

Zongorák gyári lerakata, gyári árban részletre is. **Sternberg,** — Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand

Preciziós
fogaskerekek
készitése **autókhoz** és egyéb gépekhez garancia és **olcsó ár** mellett.
Szabó János
Cluj, Str. Jasilor (Nagyszamos) No 2.

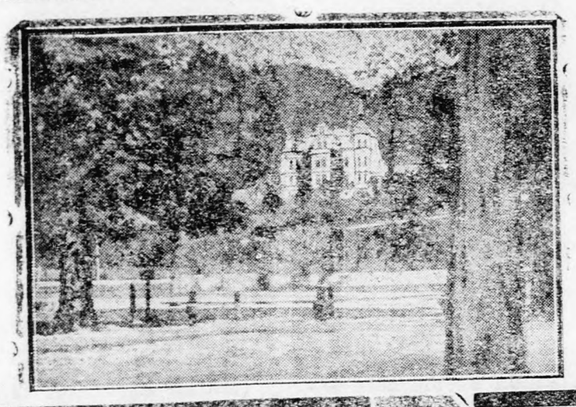

Dr. Negrila-féle
SZANATORIUM
sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti betegek részére.
Szabad helyek esetén más betegeket is felvesz, kivéve a ragályos és elmebetegeket
Dr. Negrila Valer, sebész-főorvos
Brasov, Fellegvársor 7. a.
Telefon 740

Üvegcsiszolás!

Butor- és fali tükrök 2-8 mm. vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovál és barok. Finn-tükör 2 mm. vastag, eredeti táblákban és kivágva. Autóüveg. **Tükörjavitás** Üveg rézbe foglalása müvészi kivitelben. Tükör és tükörüveg-raktár. — Hajlitott üveg.

„VENUS" üvegcsiszolda és tükörgyár, Friedrich & Co. közkeresett társaság, Sibiu. Schneidergasse No 4.

Kuláns kiszolgálás. Előnyös szállitás.

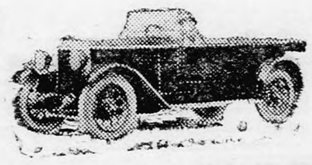

Turini FIAT autók
kizárólagos képviselete, Bihar- és Szilágy-megyékre.
Legujabb tipusu **509** és **503**-as autók raktáron.
VELOCITAS garage (box)
Oradea, Str. Ciorogariu (Uri-u.) 14. — **PIRELLI** gumilerakat.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszerű közönséges egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állástalan keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

נייע ערפינדונג
יעצט ערשיענען ביא:
WEINSTEIN & FRIEDMANN
Verlags-Buchhandlung in **CLUJ**
„חומשים של נערים"
חומש, רש"י, תרגום פיר
יעדע וואכע סעפעראט געבונדען
וויא איינע געוואהנליכעם שולחעפט מיט
שאהנע גראסע ריינע בוכשטאבען געדרוקקט
דעטאיל־פריים נור 5 לעי פער שטיק
ווידער־פערקויפער ווערדען געווכטן!

Lapterjesztésben jártas urakat uta ói minőségben magas jutalékkal és bárminé biztositékkal felvesz előkelő lapvállalat. Cluj, Str. Regina Maria 32. 1462

Egy szállitási vállalat 3 strafszekérrel, 4 pár erős lóval és a hozzával teljes felszereléssel, más vállalkozás miatt sürgősen eladó. Grün Mór, speditör, Dicsosanmartin. 1477

AMO crem nélkülözhetetlen arctisztitó szer!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Anton Rosenzweig könyvkereskedő, Cluj, Széchenyi-tér 37-38 (Saját ház) ערסטע רומאנישע ספרים דואנדלונג 30 év óta fennálló cég, ajánlja dusan felszerelt Hébar, Mirjam és ünnepi imakönyveit מחזורים mindenféle forditásban. Selyem és gyapjú taleszek, טליתים gyári árakban. Postai rendeléseket azonnal szállitok, meg nem felelőt visszavesszek. kivánatra ingyen naptár és árjegyzék.

Eladó uj kis villa, 3 szoba konyha, veranda, mellékhelyiségekkel, 1 és fél hold gyümölcsöskert, 600 tő csemegeszőlő. Tökölyut 25. 350.000 lej.

Izlelés, jó házikosztot kaphat 1—2 fiatalember orth. zsidó családnál. — Egyetem-u. 5., udv. hátul.

כשר
restaurant
Szászrégenben (Kossel-u. 2.) ujonnan berendezve. — Kitünő konyha, olcsó árak. Tulajdonos: Alsó József.

Ha olcsón és előnyösen akarja beszerezni szükségletét ünnepi imakönyvekben és rituális cikkekben, um. טליתים תפילין מזוזות mirjamok és bőrkötéses imakönyvek gyönyörü kivitelben stb. stb. ugy forduljon bizalommal a

SAFRUTH

zsidó könyvkereskedéshez, Cluj, Piata M. Viteazul 39., hol a legszolidabb kiszolgálásban fog részesülni. — Postai megrendelések a beérkezés napján pontosan eszközöltetnek.

A közönség által elismert legjobb sör márkák:
a kolozsvári **CZELL** sörfőzde
„URSUS"
világos,
„HERKULES"
barna különleges sörei mindenütt kaphatók!

Keresek azonnali belépésre megbízható
pékmestert
pékségem vezetésére. Csak elsőrendü szakember ajánlatát kérem. Ovadákképes előnyben Cim: Reform sütöde, Brasov, Hosszu utca 21.

Dental Depot
a Weiss & Schwarz bécsi cég Cluj-i lerakata
Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1., II. em.

Megnyilt — Wolf Jenő
EWO
cipőkülönlegességek áruháza
Cluj, Reg. Ferdinand 22.
(volt Wesselényi Miklós-utca)

Megérkeztek
K. Szabó Rózsika
nőikalap modellházába, Cluj, Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi u.) 14 szám, az idény legszebb eredeti párisi és bécsi
filc-kalapujdonságai
Óriási választék, feltünő olcsó árak. Átalakitások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Rókus-utca 2. szám **BRASSÓ** **Telefonszám 358**

Fizikai dietetikus gyógyintézet ideg-, belső-, anyagcserebetegek- és lábbadozók számára, külön szemészeti osztály (műtéti eseteknél is). Csendes déloldali fekvés, modern berendezés, szép kert fekvőkurák részére.

Fény, villanykezelés, gyógy és napfürdők. Szigoru egyéni dietikus kurák

Megjelent
Palesztina földrajza
az Aviva-Barisszia Kulturbizottság kiadásában.
Ára 60 lej.
Megrendelhető a Noar kiadóhivatalánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Friss כשר libazsir 130 lejért kapható Ábrahám Izsáknál, Timár-utca 2.

Keresek két idősebb asszonyt, a ki a háztartás vezetésében jártas és a gyermekeket szereti — jó fizetéssel. Cim a kiadóban. 1483

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi, tudományos, közgazdasági cikkek, prospektusok stb.) irógéppel való másolások és sokszorositások gyorsan, pontosan készülnek. Fölvétel Dr. Mandel, Str. Ratia (v. Kötö-u.) 3.

Két üzlethelyiség, egy pékség és lakás kiadó. Értekezhetni Rudolf-ut 40 háztulajdonosnál.

Egy több évi gyakorlattal biró cukrászsegéd felvétetik. Ajánlatok „Erzsébet büffé", Sighetul-Marmatiei, Piata Unirei 4. cimre küldendők. 1481

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárol a
Tacâmul
ezüstáru és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Hölgyek figyelmébe!
Mindennemü modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendü anyag s készitmény, L'Oreal-Henné minden szinben kapható. Megrendelést vidékre is eszközlök. Vágott hajat kicsinyben és nagyban veszek. —
Mussa Gyula Cluj
Str. Memorandului 10

Kiadó
üzlethelyiség Malom-utca 10.

Butorozatlan szobát keresek — esetleg konyhahasználattal. Megkeresések „800—1000 lej" jelige alatt a kiadóhivatalba.

Sürgősen kiadó üzlethelyiség legforgalmasabb helyen. Értekezni a háztulajdonossal, Széchenyi-tér 59.

Eladó
hálószobaberendezés Monostori-ut 55.

Eladó 1 db. 24/480-as vasgerenda, 90 db. 15/15-ös csontszinü fayence lap 1 drb. réz ost ka lannal, 50 drb. 1/2-es 1/4-es diszitégla. Értekezni lehet Rákóczi-ut 19.

Hirdessen az Uj Keletben!

AMO crem szeplő ellen legbiztosabban hat.

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.